

PROJEV PŘEDSEDY VLÁDY ČR – SETKÁNÍ COSAC 11. 5. 2009

Vážené dámy, vážení pánové,

je mi ctí, že vás v rámci českého předsednictví mohu pozdravit zde v Praze. Evropský parlament jako jediný přímo volený orgán Evropské unie a národní parlamenty tvoří společně páteř evropské demokracie. Na jedné straně se postupně emancipuje Evropský parlament vůči Evropské komisi a Evropské radě. Na druhé straně se parlamenty členských zemí coby strážci principu subsidiarity budou více zapojovat do legislativního procesu, do tvorby evropských pravidel. To je nezbytné pro udržení legitimacy integračního projektu tak, aby veškerá potřebná opatření, která v EU přijímáme, byla schvalována demokratickými procedurami a co nejbližše občanům.

Toto je moje první příležitost, kdy k vám mohu promluvit coby premiér předsednické země. Ujišťuji vás, že mojí hlavní starostí je řádně a bez otřesů dokončit české předsednictví a hladce navázat na efektivní a úspěšné vedení premiéra Mirka Topolánka. Dobře si uvědomujeme, že naše domácí starosti nesmějí ohrozit chod půlmiliardového společenství a proto už od té doby, kdy jsem byl designován coby předseda vlády, probíhá předávání kompetencí a postupně se seznamuji s agendou Unie.

Úkoly, které jsou před námi, vyžadují plné nasazení a já udělám maximum pro to, aby české předsednictví pokračovalo podle původního plánu. Cítím velký závazek vůči všem občanům 27 členských zemí, aby střídáním vlád nebyla ochromena akceschopnost Unie. Abychom

navázali na vše dobré, co se podařilo během první poloviny předsednictví. Abychom navázali na aktivní přístup během řešení plynové krize. Abychom pokračovali v řešení dopadů světové ekonomické krize, kdy se podařilo dosáhnout konsensu a společného postupu odmítajícího protekcionismu, zdůrazňujícího celoevropskou spolupráci a jednotnou pozici vůči G20 či MMF. Abychom dále rozvíjeli dobré vztahy s novou americkou administrativou, které dostaly výrazný impuls díky návštěvě prezidenta Baracka Obamy na summitu EU-USA v Praze. Abychom úspěšně zvládli i další summity – s Ruskem, s Čínou. Samozřejmě chci navázat i na dobrou spolupráci s Evropským parlamentem. V průběhu prvních čtyř měsíců letošního roku bylo v legislativní oblasti ve spurozhodovací proceduře s Evropským parlamentem úspěšně dokončeno projednávání již téměř padesáti opatření.

Nechci se tu podrobně vracet ke všem dramatickým okolnostem, které muselo české předsednictví řešit prakticky od 1. ledna 2009. Chci se zaměřit do budoucna. A i když vnímám onu vlnu celoevropské skepse, která přišla po pádu vlády, i když slyším všechny ty hlasy, které nyní říkají, že malé a nové země nejsou dost zralé, aby mohly efektivně řídit Unii, udělám vše pro to, abych vás přesvědčil o opaku. Nejsem politik a proto ode mě nelze čekat, že budu nabízet dalekosáhlé vize. Ale slibuji vám tvrdou práci. Práci založenou na racionální úvaze, práci vycházející z faktů a ekonomických analýz.

Ostatně politický program českého předsednictví je naplánován a já chci plně navázat na jeho tři priority, na jeho tři „E“, jimiž jsou – Ekonomika, Energetika a Evropská unie ve světě. Samozřejmě chci navázat na

plnění aktuálních úkolů, které přinesla zejména světová ekonomická krize. Jsem přesvědčen, že je na co navazovat.

Ekonomika

Co se týká našeho prvního „E“, Ekonomiky, je bezpochyby nejdůležitější boj s dopady krize. Během prvního čtvrtletí letošního roku bylo do evropské ekonomiky v rámci záchranných opatření Plánu hospodářské obnovy napumpováno více než 400 miliard EUR a na jarní Evropské radě bylo schváleno navýšení finančních záruk pro země, které čelí problémům s platební bilancí.

Samozřejmě musíme pokračovat dále. Vedle přímých finančních injekcí ohroženým zemím a do kritických sektorů hospodářství je nutné provádět dlouhodobé strukturální reformy a investice do infrastruktury spolu s přijímáním kroků na podporu rozvoje ekonomické aktivity soukromých subjektů. Současně je nutné obnovit důvěru ve finanční trhy a znovu nastartovat tok finančních prostředků ve formě úvěrů.

Českému předsednictví se ve všech uvedených oblastech podařilo dojednat účinná opatření, ať už se jedná o dosažení dohody o směrnici o snížených sazbách daně z přidané hodnoty, úpravu nařízení ke strukturálním fondům nebo významné změny v dohledu nad finančními trhy – v tomto ohledu je třeba zmínit především zlepšení regulace v klíčových oblastech finančních trhů a zjednodušení platebních podmínek v rámci EU.

Při diskusích o hledání nástrojů obnovení hospodářského růstu rovněž nesmíme zapomínat na obyčejné lidi, pro které hospodářská krize znamená především hrozbu ztráty zaměstnání jako zdroje obživy. To bylo také hlavním důvodem svolání mimořádného summitu k zaměstnanosti za účasti sociálních partnerů, který se uskutečnil 7. května v Praze.

Energetika

Druhou prioritní oblastí programu českého předsednictví je energetika a s ní spojené otázky. Ty byly z dlouhodobého hlediska jedním z klíčových pilířů předsednických příprav. Česká republika si jako země z velké části závislá na dovozu ruské ropy a zemního plynu zvláště silně uvědomuje citlivost otázky energetické bezpečnosti EU jako celku a hodlá v této oblasti učinit maximum možného pro její posílení.

Chceme navázat na řešení plynové krize a především z ní vyvodit poučení propříště. Je třeba mít na paměti, že nová krize podobná té lednové může kdykoli udeřit znovu. Z toho důvodu se musíme soustředit na hledání a přijímání krátko, středně a dlouhodobých opatření k posílení naší energetické bezpečnosti. V tomto ohledu je třeba ocenit rozhodnutí jarní Evropské rady, která odsouhlasila investice podstatné části z takzvaného pětimiliardového balíčku do infrastrukturních projektů na podporu energetické bezpečnosti, v první řadě do projektu Nabucco. Dalším významným krokem na cestě k diverzifikaci dodavatelů energií do EU byl summit Jižní koridor, který proběhl minulý týden.

Kromě plynové krize a hledání dlouhodobých řešení na podporu energetické bezpečnosti Evropy prostřednictvím diverzifikace dodavatelů se české předsednictví zaměřilo na dokončení diskuse o prioritách Druhého strategického energetického přezkumu. Podařilo se též uzavřít dohodu o Třetím liberalizačním balíčku, stejně jako o dalších klíčových legislativních opatřeních na podporu energetické účinnosti, která rovněž umožní snižování naší energetické závislosti na dodávkách z jiných, často nestabilních zemí. České předsednictví rovněž nezapomíná na

přípravu jednotné pozice EU pro „klimatický“ summit v Kodani na konci letošního roku.

Evropská unie ve světě

V rámci třetí priority – Evropská unie ve světě - se potvrzuje dlouhodobý předpoklad, že se EU, pokud chce obstát v celosvětové soutěži, musí rozhodně chopit své role globálního hráče. Musíme hrát na poli mezinárodní politiky takovou roli, která odpovídá hospodářskému a politickému potenciálu Unie.

Zvláštní odpovědnost má EU vůči zemím ve svém bezprostředním sousedství. V těchto oblastech také disponuje nejefektivnějšími prostředky uplatňování svého vlivu, ať už prostřednictvím nabízení perspektivy budoucího členství nebo privilegovaného partnerství. To je také důvod, proč české předsednictví investovalo mnoho energie a politického kapitálu do projektu Východního partnerství, který byl úspěšně zahájen politickým konsensem na březnové Evropské radě. Summit k Východnímu partnerství, který se uskutečnil v Praze minulý týden, je prvním krokem k naplňování tohoto projektu.

Druhou významnou oblastí klíčového významu je západní Balkán a evropská perspektiva tamních zemí. Přes určité těžkosti – zejména zmražený proces vyjednávání o přistoupení s Chorvatskem – je třeba poukázat na úsilí českého předsednictví pro udržení této perspektivy, které se projevilo zejména uspokojujivými výsledky neformálního jednání ministrů zahraničí na konci března a postoupení žádosti Evropské komisi o vypracování posudku k přihlášce Černé hory o členství v EU. Jak jistě víte, i Albánie již oficiálně aspirovala na členství v EU. České

předsednictví bude i nadále usilovat o pokračování procesu rozšiřování EU a posilování sousedské politiky.

Velkým úspěchem skončila také návštěva nového amerického prezidenta Baracka Obamy v Praze na počátku dubna, o níž jsem se již zmínil. Neformální summit EU-USA, který byl u této příležitosti uspořádán, byl mimořádně vhodnou příležitostí pro zahájení spolupráce a výměnu názorů s novou americkou administrativou v klíčových otázkách globální ekonomiky a bezpečnosti. V tom vidím dobrý vklad do budoucna. Spolupráce a porozumění mezi USA a EU jsou klíčové pro stabilitu celého světa.

Vážené dámy a pánové, během uplynulých čtyř měsíců se toho událo poměrně hodně. Některé z těchto událostí byly poněkud neočekávané. Jsem přesvědčen, že české předsednictví se v obtížné situaci své role dosud zhostilo s plným nasazením a úspěšně. Moje vláda si je plně vědoma své odpovědnosti za jeho zdárné dokončení. Jsem si také vědom toho, že předsednictví a jeho výsledky závisí na spolupráci nás všech – členských států i unijních institucí, především Evropského parlamentu a Evropské komise. O takovou spolupráci budu poctivě usilovat. Věřím, že se nám podaří navázat na naši dosavadní společnou práci, na vše dobré, co se podařilo během prvních čtyř měsíců českého předsednictví. V takovém případě jsem přesvědčen, že budeme moci po volbách do Evropského parlamentu a následné Evropské radě, jejíž příprava bude jistě velmi náročná, našim švédským kolegům předat úřad předsedy Rady s pocitem dobře odvedené práce. Děkuji vám za pozornost.